

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 315/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť L. D., t. č. vo väzbe, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 5, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 Nto 13/07 zo 6. septembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. D. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenského súdu na jej prejednanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. novembra 2007 doručená sťažnosť L. D., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 5, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského

súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Nto 13/07 zo 6. septembra 2007 (ďalej aj „uznesenie zo 6. septembra 2007“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že uznesením krajského súdu zo 6. septembra 2007 došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 5 , čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol 7. februára 2007 vzatý do vyšetrovacej väzby uznesením Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 9/2007 podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu podľa § 71 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku. Lehota väzby sťažovateľa začala plynúť od 4. februára 2007 o 22.45 h.

Podľa sťažovateľa napriek tomu, že lehota jeho väzby skončila 4. augusta 2007, do toho dňa nebol v jeho veci podaný návrh na predĺženie väzby.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „prokurátor“) podal 24. mája 2007 vo veci sťažovateľa obžalobu. Predbežné prerokovanie tejto obžaloby bolo nariadené na 8. november 2007. Okresný súd však predbežné prerokovanie obžaloby odročil pre nedoručenie obžaloby sťažovateľovi na 6. december 2007.

Podľa sťažovateľa jeho väzba od podania obžaloby (24. máj 2007) až do dňa podania sťažnosti nespĺňala kritériá zákonnosti, pretože sa v súlade s judikatúrou ústavného súdu aj Európskeho súdu pre ľudské práva, na ktorú sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukázal, neopiera o rozhodnutie súdu, ktorý obžalobu prijal a má vo veci konať. V prípade, že takéto rozhodnutie o väzbe nie je vydané včas, potom sa väzba stáva protiprávnou s následkami porušenia práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ podal 2. augusta 2007 námietku voči „celému OS: Lučenec“, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením zo 6. septembra 2007. Na pojednávaní 4. októbra 2007 sťažovateľ svoju námietku „zopakoval“. Vzhľadom na to, že sudca túto námietku

„neakceptoval“, podal ju sťažovateľ 8. októbra 2007 priamo krajskému súdu, ktorý sa ňou „vôbec nezaoberal, ale založil ju do... trestného spisu“.

Podľa názoru sťažovateľa „ak vzniknú dôvody na to, že súd konajúci vo veci samej bude vo veci zaujatý alebo predpojatý sú to, dostačujúce dôvody na to, že v danom prípade bol porušený čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Dávam do pozornosti aj tú skutočnosť, že uznesenie KS: v B. Bystrici zo dňa: 6. 9. 2007: pod : sp: zn: 2 Nto 13/07: je uznesenie I. stupňového súdu. To, že voči uvedenému uzneseniu není opravný prostriedok si myslím, že je tiež proti ústave a je v rozpore s čl. 13 dohovoru – právo na účinný opravný prostriedok.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví:

„1.) Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp: zn: 2 NTo 13/07 zo dňa 6. 10. 2007 (zrejma nesprávnosť správne malo byť 6. 9. 2007 pozn.) došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd sťažovateľa vyplývajúceho z čl: 47 ods: 3, čl: 48 ods: 2 a čl: 17 ods: 5 Ústavy – SR: ako aj Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd čl: 5 ods. 4 a čl: 6 ods: 1 a Listine základných práv a slobôd čl: 37 ods: 3.

2.) Ústavný súd SR: zrušuje rozhodnutie – a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp: zn: 2 Nto 13/07 a prikazuje aby vo veci opätovne rozhodol.

3.) Ústavný súd SR: prikázal Okresnému súdu v Lučenci aby Didiho Ľubomíra – sťažovateľa neodkladne z väzby prepustil na slobodu.“

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ v predmetnej veci namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 5, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu zo 6. septembra 2007, ktorým krajský súd rozhodol o jeho námietke zaujatosti tak, že sudcov okresného súdu nevyhlúčil z vykonávania úkonov v trestnej veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 3 T 106/07. K porušeniu označených práv podľa sťažovateľa došlo v dôsledku toho, že v predmetnej veci krajský súd nevyhlúčil sudcov okresného súdu z vykonávania úkonov, t. j. rozhoduje o nej zaujatý sudca, a taktiež tým, že v priebehu ďalšieho konania na ďalšiu sťažovateľom vznesenú námietku zaujatosti okresný súd žiadnym spôsobom nereagoval.

Podľa § 306 ods. 1 Trestného poriadku opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa je odvolanie.

Podľa § 307 ods. 2 Trestného poriadku osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.

Podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť.

Podľa § 316 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že súd rozhodol v nezákonomnom zložení.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená.

Podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zívala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd konajúci v trestnej veci sťažovateľa po podaní obžaloby, ako aj odvolací súd v prípade podania odvolania sú súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností daného prípadu, vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania.

Z uvedených ustanovení Trestného poriadku je zrejmé, že ochranu svojho práva na nestranný a nezávislý súd, resp. práva na zákonného sudcu má sťažovateľ možnosť účinným spôsobom realizovať pred všeobecným súdom v priebehu trestného konania vedeného proti nemu prostredníctvom podania odvolania, resp. dovolania, a preto ústavný súd jeho sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľova argumentácia týkajúca sa nezákonnosti jeho väzby po podaní obžaloby proti nemu je identická s argumentáciou obsiahnutou v sťažnosti sťažovateľa vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 814/07, a preto sa s ňou ústavný súd s prihliadnutím na petit v nej sformulovaný nezaoberal.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, bolo už ďalej bezpredmetné rozhodovať o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2008